

Інституції Європейського Союзу

Презентацію підготовлено Донецьким Молодіжним Дебатним Центром в рамках проекту “Стандарти Європейського Союзу в сфері соціальної, молодіжної та громадської політики та роль органів державної влади в процесі їх осягнення”, за підтримки Європейської програми та програми “Схід-Схід” Міжнародного Фонду “Відродження” .

Інституції ЄС

- Європейська Рада
- Рада Європейського Союзу
- Європейська Комісія
- Європейський Парламент
- Суд Європейських співтовариств
- Європейський Суд аудиторів

Три головні законодавчі інституції ЄС

Європейський парламент –
Представляє громадян ЄС
і безпосередньо ними вибирається

Рада Європейського Союзу –
представляє країни-члени ЄС

Європейська Комісія –
Представляє інтереси Союзу в цілому

„Інституційний трикутник” виробляє політику та закони
(директиви, законодавчі акти та рішення), чинні на всій території ЄС.

Європейська Рада

Зустріч Європейської Ради, Брюссель, 15-16 червня 2006

До складу Ради входять глави держав та урядів країн Європейського Союзу

Зустрічі відбуваються щонайменше двічі на рік

Європейська Рада надає Союзу імпульс необхідний для його розвитку та визначає загальні напрямки його політики

Стаття 4 Договору про Європейський Союз

Функції: формально не належить до інституцій Союзу, однак лишається “останньою інстанцією” ухвалення багатьох рішень і уособлює міждержавний складник Європейського Союзу

Адреса в Інтернеті: www.europa.eu.int/european_council

Європейська Рада

Головні завдання

- Визначає середньо та довгострокову стратегію розвитку та функціонування Європейського Союзу,
- Координує напрямки діяльності Союзу,
- Координує та визначає головні цілі діяльності Європейського Союзу на міжнародній арені.

Рада Європейського Союзу

Рада Міністрів

Рада Європейського Союзу

Функції: головний орган ухвалювання рішень ЄС

Місце знаходження: Бельгії (Брюссель) та Люксембурзі

Склад: По одному міністрові від кожної країни Союзу

Керівництво: здійснює країна-президент, яка змінюється щопівроку

Генеральний Секретар: Хав'єр Солана

Адреса в Інтернеті: www.ue.eu.int

Функції Ради Європейського Союзу

Рада виконує шість головних функцій

Приймає європейські закони (у багатьох сферах це робиться спільно з Європейським Парламентом)

Координує загальну економічну політику держав-членів ЄС

Заключає міжнародні угоди між ЄС та однією чи більше країнами або міжнародними організаціями

Схвалює бюджет ЄС (разом з Європарламентом).

Розроблює спільну зовнішню політику та політику безпеки ЄС, що базується на керівних принципах, сформульованих Європейською радою

Координує співпрацю між національними судами та силами поліції у кримінальних справах.

Як організовано діяльність Ради

Комітет постійних представників (COREPER) – у Брюсселі кожна держава-член ЄС має постійно працюючу команду („представництво”), яке представляє і захищає національні інтереси цієї країни на рівні ЄС. Голова представництва фактично є послом країни в ЄС.

Головування в Раді – кожні шість місяців у Раді відбувається ротація голів, тобто кожна країна-член ЄС по черзі перебирає головування в Раді і головує на засіданнях протягом шести місяців, забезпечуючи виконання законодавчих та політичних рішень та знаходячи компроміси між державами-членами ЄС.

Генеральний Секретаріат – працює разом з Головою і забезпечує безперебійність діяльності Ради на всіх рівнях.

В 1999 році на посаду Генерального Секретаря ради був призначений пан Хав'єр Солана. Він також є Високим представником Комітету з питань спільної політики та питань безпеки і в цій якості він бере участь, разом з Радою, у розробці та втіленні політичних рішень.

Як організовано діяльність Ради

У засідання Ради беруть участь по одному міністру від кожного національного уряду країн-членів ЄС. Який міністр бере участь залежить від питань порядку денного. Загалом існує 9 конфігурацій Ради.

Міністри закордонних справ

Рада із загальних питань та зовнішніх відносин

Міністри економіки й фінансів

Екофін

Міністри сільського господарства

Рада з питань сільського господарства та рибальства

Як організовано діяльність Ради

Конфігурацій Ради

- Рада із загальних питань та зовнішніх відносин.
- Рада з питань економіки та фінансів.
- Рада з питань судочинства та внутрішніх справ.
- Рада з питань зайнятості, соціальної політики, охорони здоров'я та захисту споживачів.
- Рада з питань конкуренції (внутрішній ринок, промисловість та дослідження).
- Рада з питань транспорту, телекомунікацій та енергетики
- Рада з питань сільського господарства та рибальства.
- Рада з питань довкілля.
- Рада з питань освіти, молоді та культури.

Як організовано діяльність Ради

Процедура прийняття рішень

Рішення у Раді приймаються голосуванням (проста більшість; кваліфікована більшість – коли кожна країна має визначену “вагу” голосу; одностайне рішення). Чим більше населення країни, тим більшу кількість голосів вона має, але кількість голосів строго пропорційна і змінена на користь малонаселених країн.

Загальна кількість голосів з 1 листопада 2004 - 345

12	Бельгія
12	Чехія
7	Данія
29	Німеччина
4	Естонія
12	Греція
27	Іспанія
29	Франція
7	Ірландія
29	Італія
4	Кіпр
4	Латвія
7	Літва
4	Люксембург
12	Угорщина
3	Мальта
13	Нідерланди
10	Австрія
27	Польща
12	Португалія
4	Словенія
7	Словакія
7	Фінляндія
10	Швеція
29	Британія

Європейська Комісія

Європейська Комісія

Функції: Комісія є гарантом Договорів, здійснює нагляд за дотриманням договорів та рішень, прийнятих органами Спільноти

Місце знаходження: Брюссель

Склад: 25 Комісарів, по одному від кожної країни Союзу

Голова Комісії: Жозе Мануел Баррозу

Адреса в Інтернеті: www.europa.eu.int

Що мається на увазі, коли кажуть „Комісія”?

Термін „Комісія” вживається у двох значеннях.

Перше, коли йдеться про „членів Комісії”, тобто 20 чоловік та жінок, яких призначили країни-члени ЄС та Парламент для прийняття рішень і забезпечення діяльності цієї установи

По-друге, термін „Комісія” стосується самої інституції і її співробітників.

Неофіційно членів Комісії називають „комісарами”. Всі вони обіймали чільні політичні посади у країнах походження, багато хто були урядовими міністрами, але у якості Членів Комісії вони зобов’язані діяти в інтересах Союзу в цілому і не керуються вказівками урядів своїх країн

Склад Європейської Комісії

Голова Комісії: Жозе Мануел Баррозу

25 Комісарів Європейської Комісії

обираються кожні 5 років

24 000 працівників, експертів, перекладачів, секретарів здійснюють повсякденну роботу Комісії.

Функції Європейської Комісії

Європейська комісія виконує чотири Головні функції:

Ініціює нові законопроекти і надсилає їх до Парламенту та Ради

Здійснює керівництво та втілює політику та бюджет ЄС.

Забезпечує дотримання європейського законодавства

Представляє Європейський Союз на міжнародній арені, наприклад, на переговорах ЄС та інших країн.

Європейський Парламент

Європейський Парламент

Функції: законодавчий орган ЄС, обраний прямим голосуванням

Місце знаходження: Парламент працює у Франції (Страсбург) , Бельгії (Брюссель) та Люксембурзі.

Кількість членів: 732

Президент - обирається на 2.5 роки, що складає половину терміну дії Парламенту

Адреса в Інтернеті: www.europarl.eu.int

Функції Європейського Парламенту

Парламент виконує три головні функції:

- Разом з Радою здійснює **законодавчу функцію** і, як орган, обраний прямим голосуванням, виступає гарантом демократичної законності європейських законів.
- Здійснює **демократичний нагляд** за діяльністю інституції ЄС, зокрема Комісії. Парламент уповноважений схвалювати чи відхиляти кандидатури комісарів і має право не схвалювати діяльність Комісії в цілому.
- Разом з Радою він здійснює **контроль за втіленням бюджету ЄС** і таким чином впливає на витрати ЄС, він затверджує чи відхиляє бюджет в цілому.

Як організовано Парламент?

Президент - обирається на 2.5 роки, що складає половину терміну дії Парламенту

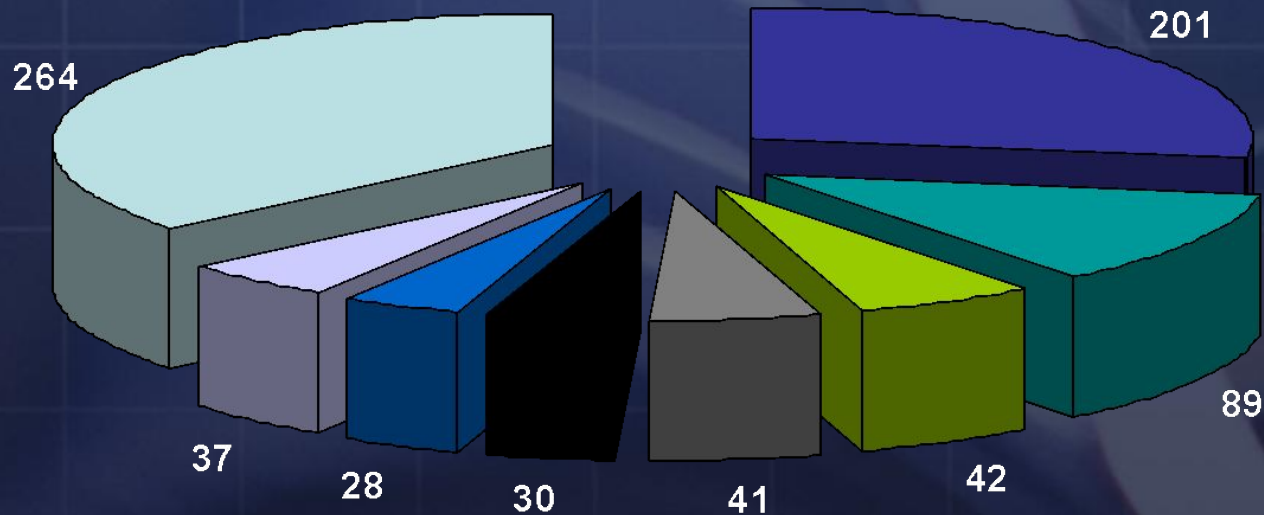
Джозеф Борелл Фонтеллес – Президент ЄП

732 члени Парламенту обираються в 25 державах – членах ЄС на 5-річний термін. Вибори до Парламенту відбуваються не на основі їх національності, а на основі приналежності до певних політичних груп.

На сьогодні нараховується 7 провідних політичних груп в Європейському Парламенті.

Як організовано Парламент?

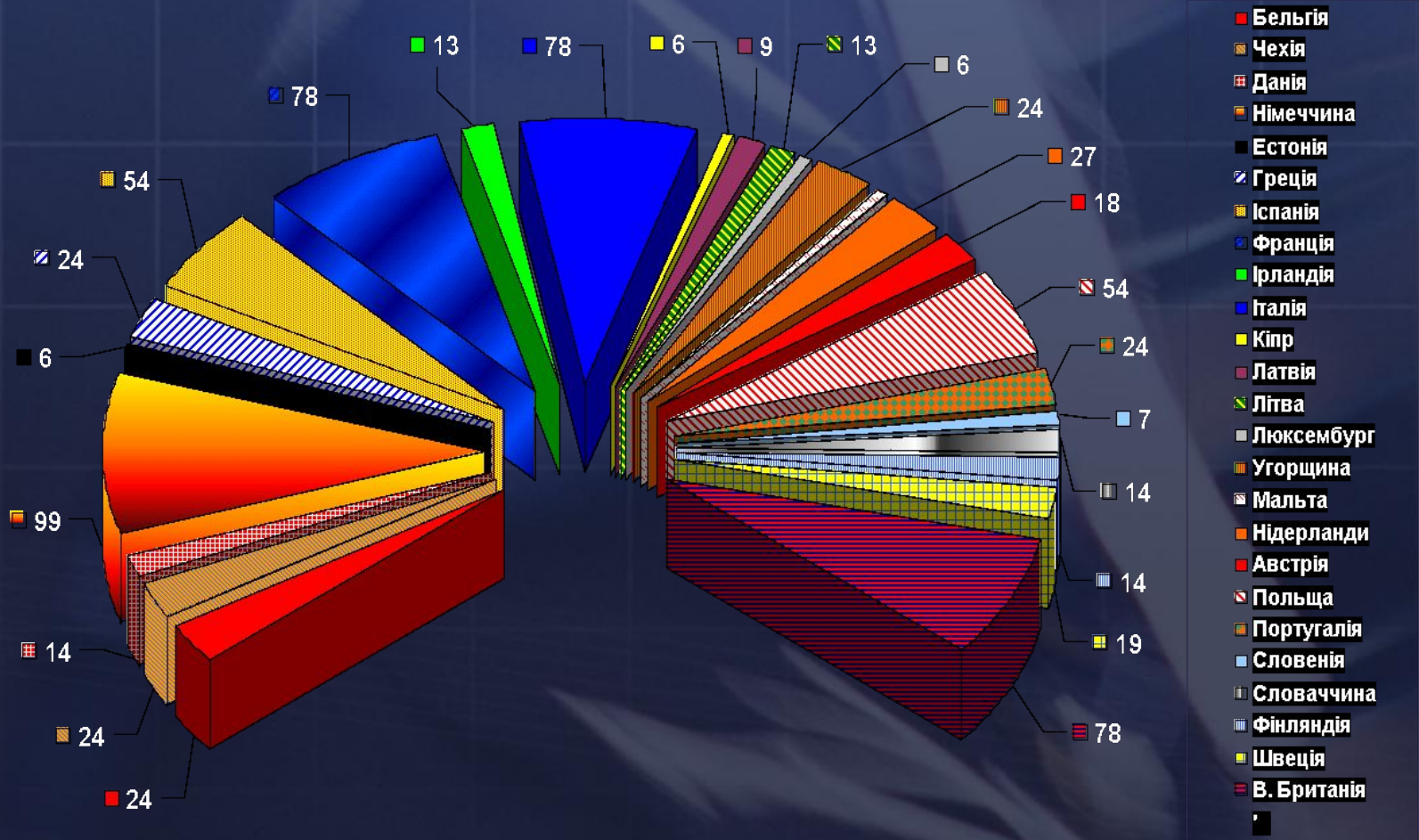
7 політичних груп Європейського парламенту

- Група Європейської народної партії/(Християнські демократи) та Європейські демократи
- Соціалістична група
- Група Альянсу Європейських Лібералів та Демократів
- Група Зелених/Європейський Вільний Альянс
- Конфедеративна група Європейських об'єднаних лівих та Нордичних зелених лівих
- Група Союз народів Європи
- Група Незалежність/демократія
- Позапартійні

Як організовано Парламент?

732 депутати/ представництво по країнах

Суд Європейських Спільнот

Суд Європейських Спільнот

Функції: Суд виконує дві основні функції:

Перевіряє на відповідність договорам документи, видані європейськими інституціями та урядами;

Тлумачить право Спільноти на запит національних судів.

Місце знаходження: Люксембург

Кількість суддів: 25 – по одному від кожної держави - члена

Адреса в Інтернеті: www.curia.eu.int

Суд Європейських Спільнот

Увага! Не плутати

Суд Європейських Спільнот (Суд ЄС) є інституцією Європейського Союзу. Знаходиться в Люксембурзі

Європейський Суд з прав людини є окремою інституцією Ради Європи. Знаходиться в Страсбурзі

Суд Європейських Спільнот

Суд виносить рішення у справах, які він розглядає.
Найбільш типові справи:

- Клопотання про попереднє вирішення.
- Позови у зв'язку з невиконанням зобов'язань.
- Позови про визначання рішення недійсним.
- Позови про бездіяльність.

Суд Європейських Спільнот

Суд розглядає та може виносити рішення у таких справах:

- Суперечки між Спільнотами та їх працівниками;
- Суперечки між Комісією та підприємствами;
- Суперечки між фізичними або юридичними особами та органами Спільнот з питань демпінгу.
- Справи про відшкодування шкоди заподіяної фізичним або юридичним особам діяльністю органів або службовців Спільнот.

Як організовано роботу Суду?

Справи подаються на реєстрацію і за справою закріплюється конкретний суддя чи генеральний адвокат

Далі процедура має дві стадії: спочатку письмова, а потім усна.

На першому етапі всі сторони, причетні до справи, подають письмову заяву, і судді, що опікуються справою, складають звіт, у якому викладають усі твердження та юридичні обставини справи. Генеральний адвокат, що веде справу, робить свої висновки з цього звіту. У світлі цих висновків суддя виносить проект рішення, який подається на розгляд інших членів Суду.

Другий етап – публічні слухання – проходить за присутності усього Суду (на „пленарній сесії”), але слухання може також проходити перед палатою у складі **трьох чи п'яти** суддів, залежно від важливості чи складності справи.

Рішення Суду приймається більшістю і оголошується на публічних слуханнях

Європейський суд аудиторів

Суд Європейських Спільнот

Функції: перевіряє законність і правильність прибутків і видатків Європейського Союзу згідно з бюджетом, а також оцінює управління фінансами

Місце знаходження: Люксембург

Кількість працівників: 550

Адреса в Інтернеті: www.eca.eu.int

Інші інституції ЄС

- Соціально-економічний комітет
- Комітет регіонів
- Європейський центральний банк
- Європейський інвестиційний банк
- Європейський Омбудсмен

Соціально-економічний комітет

Функції: представляє організоване громадянське суспільство

Місце знаходження: Брюссель

Кількість членів: до 350

Адреса в Інтернеті: www.esc.eu.int

Функції Соціально-економічного комітету

Європейський комітет з економічних і соціальних питань (ЄСК) дорадчий орган ЄС, що представляє інтереси роботодавців, споживачів та інших груп, які разом складають „організоване громадянське суспільство”.

ЄСК виконує три основні функції:

- Консультує Раду. Комітет та Європарламент на їх прохання або за власною ініціативою.
- Сприяє активній участі громадянського суспільства у виробленні політики ЄС.
- Сприяє поширенню ролі громадянського суспільства країнах-не членах ЄС і надає допомогу у створенні дорадчих структур.

Склад Соціально-економічного комітету

Члени комітету головним чином працюють у країнах походження і є представниками трьох груп:

Група роботодавців;

Група працівників;

Група, що представляє інтереси широкого кола населення (неурядові організації, організації фермерів, малого бізнесу, наукові товариства тощо).

Комітет регіонів

Функції: представляє регіональні та місцеві адміністрації

Місце знаходження: Брюссель

Кількість членів: до 350

Адреса в Інтернеті: www.cor.europa.eu

Функції комітету регіонів

Комітет регіонів – консультативний орган, який складається з представників європейських регіональних і місцевих органів влади, який забезпечує, щоб ці органи мали свій голос у політиці Європейського Союзу та щоб поважалися права регіональних та місцевих адміністрацій.

Комітет регіонів представляє точку зору місцевих та регіональних адміністрацій та законодавство ЄС, подаючи свої висновки стосовно пропозицій Комісії.

Комісія та Рада звертаються до Комітету регіонів за консультаціями стосовно тем, які прямо стосуються діяльності місцевих та регіональних адміністрацій, але вони, за потреби, можуть консультиватися з Комітетом і в інших випадках. Зі свого боку, Комітет може приймати рішення за власною ініціативою і представляти їх в Комісії, Раді чи Парламенту.

Європейський центральний банк

Функції: управляє євро та монетарною політикою ЄС

Місце знаходження: Франкфурт на Майні

Кількість членів: Керівна Рада – 18,
Генеральна Рада – 17,
Виконавча Дирекція – 6

Адреса в Інтернеті: www.ecb.int

Функції Європейського центрального банку

- Європейський Центральний Банк (ЄЦБ) покликаний запровадити та керувати єдиною валютою: проводити операції обміну валют та забезпечити безперебійність платіжної системи.
- ЄЦБ несе відповідальність за вироблення та втілення економічної та монетарної політики ЄС.
- Одне з найголовніших завдань ЄЦБ – зберегти цінову стабільність в зоні євро, таким чином забезпечити купівельну спроможність євро. Це означає строго утримувати рівень інфляції: ЄЦБ прагне забезпечити щорічне зростання споживацьких цін менше, ніж на 2%.

Як організовано діяльність банку

Виконавча дирекція

Складається з президента ЄЦБ, віце-президента та ще чотирьох членів. Члени дирекції призначаються за спільною згодою президента чи прем'єр-міністрів країн, що входять до зони євро.

Правління

Правління-найвищий директивний орган, що складається з шести членів Виконавчої дирекції та голів 12 центральних банків зони євро. Головує у Керівній Раді Президент ЄЦБ.

Генеральна Рада

Генеральна Рада ЄЦБ – третій директивний орган, що складається з Президента ЄЦБ та його віце-президента, а також голів національних центральних банків всіх країн-членів ЄС.

Зона розповсюдження євро

Франція

Італія

Великобританія

Бельгія

Німеччина

Греція

Італія

Австрія

Нідерланди

Ірландія

Іспанія

Португалія

Європейський інвестиційний Банк

Функції: фінансування проектів ЄС

Місце знаходження: Люксембург

Адреса в Інтернеті: www.eib.eu.int

Функції інвестиційного банку

Європейський Інвестиційний Банк інвестує проекти, націлені на досягнення цілей, які стоять перед ЄС. Це – неприбуткова організація: Банк не отримує гроші з поточних чи ощадних рахунків, не використовує він і Фонди з бюджету ЄС.

ЄІБ фінансується завдяки позикам на фінансових ринках та акціонерами банку – членами ЄС. Вони об'єднали капітали, причому доля кожної країни пропорційна економічній вазі цих країн в Союзі.

Європейський Омбудсман

Функції: виявляти порушення в адмініструванні

Місце знаходження: Страсбург

Адреса в Інтернеті: www.euro-ombudsman.eu.int

Функції Омбудсмана

Омбудсман допомагає викрити випадки порушень в адмініструванні в Європейських інституціях та інших органах ЄС. „Порушення в адміністрування” означають неефективне або погане адміністрування, тобто випадки, коли інституції ЄС залишаються бездіяльними, коли вони повинні були вжити заходів, коли вони діяли невірно, або коли вдавалися до дій, а повинні були утриматися від цього.

Приклади порушень в адмініструванні

- Несправедливість
- Дискримінація
- Зловживання владою
- Відсутність або відмова надати інформацію
- Невиправдане затягування справ
- Невірна процедура

Європейський Омбудсман

Омбудсман повністю незалежний і неупереджений в своїй діяльності. Він не звертається з проханням про інструкції до урядів і організацій і не слідує їхнім розпорядженням. Більш того, протягом перебування на посаді омбудсмена, він не може виконувати інші види професійної діяльності, як оплачувані, так і не оплачувані.

Європейського омбудсмана призначає Європейський Парламент на п'ять років

**З 2003 року посаду займає
Нікіфорос Діамандоурос**

